

Designing And Validating A Model For Entrepreneurship Education Students By Distance Education

Simin Naghsh^{1*}, Mehran Farajollahi², Zahra naghsh³ & Hamid Maleki⁴

1. Ph.D Student of Planning Distance Education, Department of Educational Science, Payame Noor University, Tehran, Iran. simin.naghs@yahoo.com

2. Professor, Department of Educational Science, Payame Noor University, Tehran, Iran

3. Assistant Professor, Department of Educational Science, Tehran University, Tehran, Iran

4. Assistant Professor, Department of Educational Science, Payame Noor University, Tehran, Iran

Received: 2018/12/09

Accepted: 2019/02/02

Keywords:

Entrepreneurship education from afar, business, how to use ICT, communication, critical thinking, opportunity creation

© 2018 Baqiatallah
University of Medical
Sciences

Abstract

Introduction: Considering the role of entrepreneurship education in the development of the country, Also, the role of distance education in expediting this The purpose of this study is to design and validate a far-reaching entrepreneurship education model.

Methods: The method of this study is mixed (qualitative and quantitative). In qualitative method, documentary research method and qualitative content analysis with deductive approach and descriptive-deductive method have been used.. And the required data are collected through qualitative analysis of semi-structured individual interviews and texts. Therefore, a purposeful sampling method was used for interviewing. The statistical population of this research in the qualitative section are faculty members of Educational Sciences of Isfahan University and in quantitative section are faculty members of educational sciences of Isfahan Islamic Azad University and Payame Noor University of Isfahan.

Results: To select the research sample in the qualitative section, a purposeful sampling method was used until saturate it and in the quantitative section Sampling Classification method was used. The research tool in the qualitative section, the deep interview with the experts and in the quantitative section, the questionnaire was based on the content of the interviews with the experts. To confirm the formal and content validity of the subject analysis, the Holst method was used to ensure reliability. The developed qualitative model was given to the 23 experts by a questionnaire. After two rounds, the issue of the final model was formed With an agreement of more than 80% of the experts. In the quantitative section, using a confirmatory factor analysis, the conceptual model developed based on the categorization of the obtained topics was examined and the fit of the experimental model was determined.

Conclusion: Overall, the results of the research showed that the dimensions of the distance education entrepreneurship model were: learning skills in the eight dimensions (business, personal, social, project implementation, how to use ICT, communication, critical thinking, opportunity creation) . Also, the structural equation model test showed that the tested model had an acceptable fit.

طراحی و اعتبار یابی الگوی آموزش کار آفرینی دانشجویان مبتنی بر آموزش از دور

سیمین نقش^{۱*}، مهران فرج الهی^۲، زهرا نقش^۳ و حمید ملکی^۴

۱. دانشجوی دکترا برنامه ریزی آموزش از دور، گروه علوم تربیتی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول): simin.naghs@yahoo.com

۲. استاد، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور تهران، ایران.

۳. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه تهران، ایران.

۴. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور تهران، ایران.

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۹/۰۹

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۱/۱۴

کلیدواژه‌ها:

آموزش کارآفرینی از دور، کسب و کار، نحوه استفاده از فناوری اطلاعات ارتباطات، برقراری ارتباط، تفکر انتقادی، ایجاد فرصت.

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج) محفوظ است.

مقدمه: با توجه به نقش آموزش کارآفرینی در توسعه کشور و همچنین نقش آموزش از دور در تسریع این امر، هدف تحقیق حاضر، طراحی و اعتباریابی الگوی آموزش کارآفرینی از دور است. **روش:** روش تحقیق حاضر ترکیبی (کیفی و کمی) است. در روش کیفی، از روش پژوهش اسنادی و تحلیل محتوای کیفی با رویکرد قیاسی و روش توصیفی-استنتاجی استفاده و داده های مورد نیاز از طریق تحلیل کیفی متون و مصاحبه نیمه ساختاریافته فردی، جمع آوری و برای مصاحبه استفاده شده است. جامعه در بخش کیفی اساتید رشته علوم تربیتی دانشگاه اصفهان و در بخش کمی اساتید دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه پیام نور شهر اصفهان بوده است. در بخش کیفی برای انتخاب نمونه تحقیق از روش نمونه گیری هدفمند و تا حد اشباع و ابزار تحقیق مصاحبه عمیق با خبرگان و در بخش کمی از روش نمونه گیری طبقه ای متناسب با حجم و به تعداد ۲۹ نفر و ابزار تحقیق پرسشنامه بر اساس مضمون های بدست آمده از مصاحبه با خبرگان استفاده شده است. برای تأیید روایی صوری و محتوایی از تحلیل مضمون و برای تأمین پایایی از روش هولستی استفاده شده است. **یافته‌ها:** مدل کیفی تدوین شده مورد نظر در قالب پرسشنامه به ۲۳ نفر از خبرگان داده شد و پس از اتفاق آراء بیش از ۸۰ درصد از خبرگان، موضوع مدل نهایی شکل گرفت. در بخش کمی با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، مدل مفهومی تدوین شده بر اساس دسته بندی مضمون های بدست آمده مورد بررسی قرار گرفته و برازش مدل تجربی تعیین گردید. **نتیجه گیری:** بطور کلی نتایج تحقیق نشان داد، ابعاد الگوی آموزش کارآفرینی از دور عبارتند از: مهارت آموزی در ابعاد هشتگانه (کسب و کار، فردی، اجتماعی، اجرای پروژه، نحوه استفاده از فناوری اطلاعات ارتباطات، برقراری ارتباط، تفکر انتقادی، ایجاد فرصت) بوده است. نیز آزمون مدل معادلات ساختاری نشان داد، الگوی آزمون شده در سطح $P < 0.05$ از تناسب قابل قبولی برخوردار بوده است.

مقدمه

ایجاد توانایی کارآفرینی در فراگیران و تربیت نیروهای محقق، خلاق و توسعه یافته، زمینه ی ورود به صنایع پیشرفته را فراهم می سازند [۳]. به باورگیب برنامه ی آموزش کارآفرینی فرایندی نظام مند، آگاهانه و هدف گرا می باشد که طی آن افراد غیرکارآفرین ولی دارای توان بالقوه به صورتی خلاق تربیت می گردند [۴]. مطالعات عبدالوهابی و همکاران [۵] نشان داد، یکی از راهبردهای آموزش کارآفرینی، بهره گیری از راهبرد آموزش از دور است. آموزش از دور عبارت است از نوعی فرایند آموزشی که در آن تمامی یا بیشتر

کارآفرینی، مجموعه ظرفیت ها و استعدادهایی است که فرد در جهت اشتغال زایی و فراهم آوردن فرصت های کسب و کار در فرایند یادگیری کسب می نماید [۱]. آموزش کارآفرینی، مشتمل بر مجموعه ای از فعالیت های یاددهی- یادگیری می باشند که بلافاصله پس از سپری کردن آنها، فراگیران به گونه ای توانمند می شوند که می توانند متکی به نفس و بدون کمک دیگران پا به عرصه فعالیت های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی موجود در جامعه گذاشته و خوداشتغالی داشته باشند [۲] مراکز آموزشی با

فناوری، رهبری و بصیرت است. نتایج تحقیق جوادی بورا و همکاران [۱۶] تحت عنوان "شناسایی عوامل تأثیرگذار بر پذیرش فناوری آموزش از دور در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور" نشان داد، ۵ عامل به ترتیب: خودکفایی در فناوری، تبحر در کار با فناوری، مفید بودن، دسترسی آسان و حمایت همه جانبه در پذیرش فناوری آموزش از دور، دارای بیشترین بارعاملی تعیین کننده بوده است. مطالعات مردانشاهی [۱۷] نشان داد، به رغم وجود بحث های مختلف و اظهار نظرهای متضاد، اکثر مطالعات نشان داده اند که کارآفرینی قابل آموزش و یادگیری است. مطالعات عبدالوهابی و همکاران [۵] نشان داد، یکی از راهبردهای آموزش کارآفرینی، بهره گیری از راهبرد آموزش از دور است. نتایج تحقیق محسنی و همکاران [۱۸] تحت عنوان "نقش آموزش کارآفرینی در نگرش کارآفرینانه و باور خودکارآمدی عمومی دانشجویان" نشان داد، آموزش کارآفرینی بر نگرش کارآفرینانه و باورهای خودکارآمدی عمومی دانشجویان تأثیر مثبت دارد. جوادی بورا و همکاران [۱۹] در پژوهشی دیگر به بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش از دور پرداختند و به این نتیجه رسیدند که کیفیت آموزش در دانشگاه پیام نور تهران در شاخصهای برنامه درسی، حمایت‌های دانشجویی و سودمندی فناوری آموزش از دور در حد متوسط ولی در شاخصهای سنجش و ارزیابی و تعامل چندگانه ضعیف و پایینتر از حد انتظار بوده است. در تحقیق بارانی و همکاران [۲۰] تأثیر مثبت و معنادار آموزش کارآفرینی بر نگرش نسبت به کارآفرینی، هنجارهای ذهنی و باور به خودکارآمدی تأیید می شود. ظریف صناعی [۲۱] در رساله دکتری خود که با هدف ارائه مدل مفهومی یاددهی - یادگیری از دور در آموزش عالی صورت گرفت، به این نتیجه رسید که درک قابلیت های فناوری و نظریه های یادگیری به ویژه نظریه سازه گرایی و همینطور نظریه استقلال و تعامل در آموزش از دور، عوامل اثرگذار در طراحی یادگیری از دور اثربخش در آموزش عالی است. یافته های پژوهش صالحی و رستمی [۲۲] هم بیان می کند که برنامه های آموزشی دانشگاه بستر مناسبی برای شکوفایی و آموزش قابلیت های کارآفرینی دانشجویان فراهم نمی کند. فرج اللهی و همکاران [۲۳] و سعیدی مهرآباد و مهدی [۲۴] نیز طی پژوهشی نشان دادند که دوره های آموزش کارآفرینی تأثیرات مثبتی بر بروز رفتارهای کارآفرینانه داشته است. مطالعات

آموزش از طریق یاددهنده نسبت به فرد یادگیرنده فارغ از زمان و مکان انجام می گیرد، بدین مضمون که تمامی یا بخشی از ارتباط بین آموزگاران و آموزنده ها از طریق یک رسانه مصنوعی، خواه الکترونیک، خواه چاپی صورت می پذیرد [۶]. مطالعات Bernice Anderson & [۷] نشان داد، عملکرد دانشجویانی که دروس کارآفرینی و کسب و کار را از طریق آموزش از دور فراگرفتند، به خوبی عملکرد دانشجویانی بوده که آموزش کارآفرینی را بصورت حضوری فرا گرفتند. نتایج تحقیق Rahma & Farhana [۸] نشان داد، عوامل فرهنگی-اجتماعی بر فعالیت های کارآفرینی اثر گذار بوده است. مطالعات et al & Adeleke [۹] نشان دادند، عوامل اجتماعی-فرهنگی بر توسعه آموزش کارآفرینی از دور تأثیر چشمگیری دارد. عوامل اجتماعی-فرهنگی مشتمل بر عقاید، ارزشها، نگرشها، عادات، اشکال رفتاری و سبک های زندگی، تعیین کننده نحوه برگزاری آموزش کارآفرینی و تمایلات افراد نسبت به دوره آموزشی هستند. نتایج تحقیق Thurik & Dejardin [۱۰] نشان داد، عوامل فرهنگی بر توسعه آموزش کارآفرینی از دور مؤثر است. بنا به نظر Block & Stumpf [۱۱]، بر اساس نظریه رشد و توسعه آموزشی، توسعه نظام آموزش کارآفرینی، قابل تبیین است نتایج تحقیق Kuratko & Hodgetts [۱۲]، توسعه کارآفرینی مبتنی بر نظریه گرایش خانوادگی، قابل تبیین است. مطالعات Scott & et al [۱۳] نشان داد که افراد، نظام آموزش کارآفرینی را بر اساس برآیندهای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی قضاوت کرده و در این میان به تعاملات با دیگران در جهت فعالیت های کسب و کار و اقتصادی می پردازند. مطالعات et al & Carmine [۱۴] نشان داد، روند آموزش کارآفرینی بر اساس انتخاب تکنیک های آموزش از دور باید در درجه اول بر اساس نگرش و بینش افراد، استوار باشد. مسئله اصلی تحقیق حاضر عبارت است از اینکه الگوی مطلوب توسعه آموزش کارآفرینی از دور کدام است و اعتبار این الگوی براساس نظر خبرگان چگونه است؟

پیشینه تحقیق

نتایج تحقیق نجفی هزار جریبی و کوپایی [۱۵] نشان داد که مؤلفه های اصلی مدیریت آموزش از دور شامل، عامل محیطی، مشتری مداری،

نشانگران است که رابطه‌ی مستقیمی بین قابلیت‌های کارآفرینی و همکاران توانایی‌های عملی افراد در زمینه‌ی کارآفرینی وجود دارد. نتایج تحقیق حجازی و حسینی مقدم [۳۶] نشان داد، بین آموزش کارآفرینی بر کیفیت زندگی بصورت مستقیم و همینطور بواسطه خلاقیت شغلی و بطور غیر مستقیم نیز رابطه معناداری وجود دارد و متغیر خلاقیت شغلی بر این رابطه تأثیر می‌گذارد. نتایج تحقیق Jones [۳۷] نشان داد، آموزش کارآفرینی، فرآیند آشناسازی افراد با توانمندی خود برای شناسایی فرصت‌های تجاری، بینش، عزت نفس، دانش و مهارت‌هایی برای اقدام بر روی این توانایی‌هاست. مطالعات Hatten [۳۸] نشان داد، آموزش کارآفرینی موجب می‌شود تا فراگیران و مخاطبان فرصت‌های کسب و کار را از طریق خلق ایده کشف نمایند. نتایج تحقیق آقااحمدی و همکاران [۳۹] نشان داد، افرادی که دارای توانمندی برقراری ارتباط اجتماعی و قدرت برقراری ارتباط در شبکه‌های روابط اجتماعی بودند، توانستند از مهارت کارآفرینی بیشتری بهره‌مند شوند. مطالعات عزیری و همکاران [۴۰] نشان داد، گرایش به تفکر انتقادی و جهت‌گیری هدف پیشرفت ارتباط معناداری با ویژگی‌های کارآفرینی دارد. بنابراین باید در آموزش کارآفرینی، به تقویت تفکر انتقادی دانشجویان پرداخته شود. نتایج تحقیق بحرکانی و بختیارپور [۴۱] نشان داد، بین تفکر انتقادی با کارآفرینی رابطه مثبت و معنی دار وجود داشته است. نتایج تحقیق جواهری و قضاتی [۴۲] نشان داد، بین انگیزه پیشرفت و خلاقیت و تفکر انتقادی با کارآفرینی دانشجویان رابطه معنادار وجود دارد. مطالعات Civera & Gessler [۴۳] نشان داد، بین توانایی اجرای پروژه و کارآفرینی رابطه معناداری وجود دارد. مطالعات Fonrouge [۴۴] نشان داد، بین آموزش مدیریت پروژه و توانایی کارآفرینی رابطه معناداری وجود دارد. نتایج تحقیق کمالیان و فاضل [۴۵] نشان داد، میزان کارآفرینی افراد وابسته به هوش هیجانی و توانایی برقراری ارتباطات با دیگران در جامعه است. مطالعات Stefan & et al [۴۶] نشان داد، بهره‌گیری از ارتباطات الکترونیکی با توسعه کارآفرینی زنان در رابطه است. زنانی که از ارتباطات آنلاین بهره‌مند می‌شوند، بیشتر از سایر زنان توانایی کارآفرینی دارند. مطالعات کاکاپور و خنیفر [۴۷] نشان داد، مهارت اجتماعی کارآفرینان بر بازارگرایی سازمانی تأثیر معنادار دارد.

سرکارآرانی و مقدم [۲۵] نشان داد، فرایند آموزش و یادگیری از راه دور با استفاده از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات راهبردی برای تغییر و تحولات بازار آموزش عالی بوده که می‌تواند به عنوان راه حلی برای مواجه شدن با چالش تقاضای اجتماعی و افزایش فرصت‌های یادگیری، بدون افزایش منابع مالی مؤسسات آموزشی باشد. مطالعات Elaine & Seaman [۲۶] نشان داد، الگوی آموزش از دور بطور مستمر رشد داشته و مطالعات تا پاییز سال ۲۰۱۵ نشان داده است که بیش از ۶ میلیون دانشجو حداقل یک درس خود را به صورت آموزش از دور گذرانده‌اند. مطالعات Dwivedi [۲۷] نشان داد، افراد بر اساس مقتضیات آینده نیاز مداوم به ارتقای مهارت‌های شغلی دارند، لذا آموزش کارآفرینی با استفاده از آموزش از دور برای آنها ضروری است و برای آموزش کارآفرینی از دور باید به طور جدی برنامه‌هایی طراحی و تدوین شود. مطالعات Makeni [۲۸] نشان داد، باید در راستای جهانی سازی آموزش کارآفرینی تلاش کرد. به این روش می‌توان همه اقشار و طبقات اجتماعی را تحت پوشش آموزش کارآفرینی قرار داد. مطالعات Goddard [۲۹] نشان داد، آموزش کارآفرینی از دور موجب فعال سازی افراد برای شرکت در فرایندهای یادگیری در این زمینه شده و انگیزه‌های آنها را در این زمینه بهبود می‌بخشد. مطالعات Kauffman [۳۰] نشان داد، آموزش کارآفرینی از دور موجب آشنایی در خصوص نحوه راه اندازی و توسعه کسب و کار کوچک شده و فعالیت‌های تجاری آنها را توسعه می‌بخشد. نتایج تحقیق Okunuga & et al [۳۱] تحت عنوان "تأثیر آموزش از دور در توانمندسازی دانشجویان در اخذ کسب و کار، دانشگاه لاگوس"، نشان داد که دانشجویانی که از آموزش کارآفرینی از دور استفاده کرده بودند بیشتر از سایر دانشجویان در کسب و کار موفق بودند. مطالعات رایس [۳۲] نشان داد که چگونه می‌توان امروزه با استفاده از آموزش نوآوری‌های مستمر در جهت ایجاد کسب و کارهای موفقیت آمیز اقدامات ناب صورت پذیرد. نتایج تحقیق Turker & Selcuk [۳۳] نشان داد آموزش کارآفرینی از دور با استفاده از فناوری‌های نوین در سال ۱۹۹۸ در دانشگاه کورتو شروع به کار کرده و هدف این طرح گسترش فرصت‌های آموزشی برای شناسایی توانایی، ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود است. نتایج تحقیق Moradi [۳۴] و Howard [۳۵]

از تحلیل مضمون استفاده شده است. برای تأمین پایایی از روش هولستی استفاده شده است. مدل کیفی تدوین شده مورد نظر در قالب پرسشنامه به ۲۳ نفر از خبرگان داده شد و پس از دو مرتبه رفت و برگشت و اتفاق آراء بیش از ۸۰ درصد از خبرگان، موضوع مدل نهایی شکل گرفت. در بخش کمی با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، مدل مفهومی تدوین شده بر اساس دسته بندی مضمون های بدست آمده مورد بررسی قرار گرفته و برازش مدل تجربی تعیین گردید. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی (مدل معادله ساختاری و تحلیل مسیر) استفاده شده است.

یافته های تحقیق

سؤال اول تحقیق

مؤلفه های الگوی مطلوب توسعه آموزش کارآفرینی از دور کدام است؟ بر اساس مطالعات مقالات و مصاحبه های انجام شده، مضامین بدست داده شده در خصوص مؤلفه های الگوی مطلوب توسعه آموزش کارآفرینی از دور در جدول شماره ۱ و ۲ آمده است:

سؤال دوم تحقیق

میزان توافق خبرگان در رابطه با مؤلفه های الگوی کیفی توسعه آموزش کارآفرینی از دور چگونه است؟ (جدول ۳)
بر اساس جدول ۳ نظرات خبرگان در مورد مؤلفه های الگوی آموزش کارآفرینی از دور بسیار مطلوب بوده است.

سؤال سوم

دیدگاه اساتید رشته های علوم تربیتی دانشگاه آزاد اصفهان و دانشگاه پیام نور شهر اصفهان در مورد برازش الگوی کیفی توسعه آموزش کارآفرینی از دور چگونه است؟ (جدول ۴)
بر اساس یافته های جدول ۴ اثر تقویت مهارت آموزی کسب و کار بر آموزش کارآفرینی از دور برابر با (۰/۲۱۱)، اثر تقویت مهارت های فردی بر آموزش کارآفرینی از دور برابر با (۰/۲۴۶)، اثر تقویت مهارت های اجتماعی بر آموزش کارآفرینی از دور برابر با (۰/۲۱۴)، اثر تقویت مهارت آموزی فناوری اطلاعات و ارتباطات بر آموزش کارآفرینی از دور برابر با (۰/۲۹۰)، اثر تقویت مهارت آموزی برقراری ارتباطات بر آموزش کارآفرینی از دور برابر با

سؤالات اصلی تحقیق

۱. مؤلفه های الگوی مطلوب توسعه آموزش کارآفرینی از دور کدام است؟
۲. میزان توافق خبرگان در رابطه با مؤلفه های الگوی کیفی توسعه آموزش کارآفرینی از دور چگونه است؟
۳. دیدگاه اساتید رشته های علوم تربیتی دانشگاه آزاد اصفهان و دانشگاه پیام نور شهر اصفهان در مورد برازش الگوی کیفی توسعه آموزش کارآفرینی از دور چگونه است؟

روش

روش تحقیق حاضر، روش تحقیق ترکیبی (آمیخته) است بدین معنا که از دو روش کیفی و کمی استفاده می شود. در روش کیفی، متناسب با هدفهای این پژوهش از روش پژوهش اسنادی و تحلیل محتوای کیفی با رویکرد قیاسی و روش توصیفی-استنتاجی استفاده شده است و داده های مورد نیاز از طریق تحلیل کیفی متون و مصاحبه نیمه ساختاریافته فردی، جمع آوری و روش نمونه گیری هدفمند (غیراحتمالی) برای مصاحبه استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق در بخش کیفی عبارت است از کلیه اساتید دانشگاه اصفهان و در بر بخش کمی کلیه اساتید متخصص و خبرگان در رشته های علوم تربیتی (مدیریت آموزشی، برنامه ریزی درسی و تکنولوژی آموزشی) دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان و دانشگاه پیام نور شهر اصفهان بوده است.

برای انتخاب نمونه تحقیق از دو روش نمونه گیری استفاده بعمل آمده است. در روش کیفی از نمونه گیری هدفمند و در حد اشباع استفاده شده است و مضامین پایه و مضامین فراگیر از آن استخراج شده است. در روش کمی از با استفاده از شیوه نمونه گیری طبقه ای متناسب با حجم، اساتید دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) و دانشگاه پیام نور شهر اصفهان بر اساس فرمول حجم نمونه کوکران تعدادی بطور تصادفی برای تحقیق انتخاب شدند. ابزار تحقیق در بخش کیفی، مصاحبه عمیق با خبرگان بوده که بر اساس مصاحبه تعداد ۷۰ مضمون بدست آمد. در بخش کمی، پرسشنامه بوده که بر اساس مضمون های بدست آمده از مصاحبه با خبرگان تهیه شده است. برای تأیید روایی صوری و محتوایی

جدول ۱: کدگ ذاری اولیه؛ کدهای اولیه استخراج شده از مصاحبه ها در مورد مؤلفه های الگوی مطلوب توسعه آموزش کارآفرینی از دور

شماره	کدهای اولیه	شماره	کدهای اولیه
۱	آشنایی با مشاغل مختلف	۳۶	توانایی استفاده از موبایل برای آموزش
۲	آشنایی با ابزارهای مورد نیاز برای راه اندازی شغل	۳۷	توانایی به روز رسانی کامپیوتر
۳	آشنایی با قوانین و مقررات کار	۳۸	توانایی استفاده از نرم افزار و ورود
۴	آشنایی با شرایط احراز شغل	۳۹	توانایی بکارگیری نرم افزارهای چند رسانه ای
۵	آشنایی با شیوه های راه اندازی شغل	۴۰	توانایی نصب اینترنت
۶	آشنایی با منابع حمایتی جهت راه اندازی شغل	۴۱	دانلود و آپلود فایلها
۷	آشنایی با مشاغل جدید	۴۲	توانایی به اشتراک گذاری از طریق شبکه
۸	آشنایی با نحوه راه اندازی شرکت های نوپا(استارتاپ ها)	۴۳	توانایی تأمین امنیت شبکه
۹	آشنایی با نحوه اخذ مجوز مشاغل الکترونیکی	۴۴	توانایی بارگذاری محتوای آموزشی
۱۰	آشنایی با نحوه توسعه مشاغل الکترونیک	۴۵	توانایی استفاده از کتابهای الکترونیکی
۱۱	آشنایی با نحوه نیاز آفرینی به منظور ایجاد شغل جدید	۴۶	توانایی سرچ های اینترنتی
۱۲	آشنایی با حد و مرزهای فعالیت های شغلی	۴۷	توانایی دسترسی به سطوح مختلف اطلاعات با حجم بالا در آموزش
۱۳	آشنایی با زبان بزنس	۴۸	توانایی برقراری ارتباط همزمان
۱۴	توانایی خودراهبری	۴۹	توانایی برقراری ارتباط غیرهمزمان
۱۵	توانایی خودکنترلی(خودتنظیمی)	۵۰	داشتن سرعت نوشتن برای پاسخگویی الکترونیکی
۱۶	داشتن اعتماد به نفس	۵۱	توانایی استفاده از چندرسانه ها در یادگیری الکترونیکی
۱۷	ریسک پذیری	۵۲	توانایی نحوه تعریف پروژه
۱۸	آینده نگری	۵۳	توانایی به اشتراک گذاری پروژه
۱۹	توانایی برنامه ریزی	۵۴	توانایی شبیه سازی پروژه
۲۰	داشتن سعه صدر و صبر برای تحقق اهداف شغلی	۵۵	توانایی نمایش پروژه بصورت چند بُعدی
۲۱	داشتن روحیه کنجکاوی و پرسشگری	۵۶	
۲۲	کسب بینش شغلی	۵۷	
۲۳	توانایی مذاکره و قرارداد بستن با دیگران	۵۸	
۲۴	توانایی سازگاری با دیگران	۵۹	
۲۵	توانایی رقابت با دیگران	۶۰	
۲۶	توانایی همکاری کردن با دیگران	۶۱	
۲۷	توانایی تفاهم داشتن با دیگران	۶۲	
۲۸	توانایی جلب رضایت دیگران	۶۳	
۲۹	توانایی ایجاد انگیزه در دیگران	۶۴	
۳۰	توانایی شناخت نیازهای دیگران	۶۵	
۳۱	توانایی استفاده از پایگاههای اطلاعاتی شغلی معتبر	۶۶	
۳۲	توانایی نصب ویندوز	۶۷	
۳۳	توانایی نصب نرم افزارها	۶۸	
۳۴	توانایی استفاده از کامپیوتر برای آموزش	۶۹	
۳۵	توانایی ساخت وبلاگ	۷۰	

جدول ۲: کدگذاری ثانویه در مورد مؤلفه های الگوی مطلوب توسعه آموزش کارآفرینی از دور

شماره	کد گذاری ثانویه	کد گذاری محوری	کد گذاری انتخابی
۱	آشنایی با مشاغل مختلف	آشنایی با لوازم شغل	مهارت آموزی کسب و کار
۲	آشنایی با ابزارهای مورد نیاز برای راه اندازی شغل		
۳	آشنایی با قوانین و مقررات کار		
۴	آشنایی با شرایط احراز شغل		
۵	آشنایی با شیوه های راه اندازی شغل	آشنایی با فنون کسب و کار	مهارت آموزی کسب و کار
۶	آشنایی با منابع حمایتی جهت راه اندازی شغل		
۷	آشنایی با مشاغل جدید		
۸	آشنایی با نحوه راه اندازی شرکت های نوپا(استارتاپ ها)		
۹	آشنایی با نحوه اخذ مجوز مشاغل الکترونیکی		
۱۰	آشنایی با نحوه توسعه مشاغل الکترونیکی		
۱۱	آشنایی با نحوه نیاز آفرینی به منظور ایجاد شغل جدید		
۱۲	آشنایی با حد و مرزهای فعالیت های شغلی		
۱۳	آشنایی با زبان بزنس		
۱۴	توانایی خودراهبری		
۱۵	توانایی خودکنترلی(خودتنظیمی)		
۱۶	داشتن اعتماد به نفس		
۱۷	ریسک پذیری		
۱۸	آینده نگری	توان برنامه ریزی	مهارت های فردی
۱۹	توانایی برنامه ریزی		
۲۰	داشتن سعه صدر و صبر برای تحقق اهداف شغلی		
۲۱	داشتن روحیه کنجکاوی و پرسشگری		
۲۲	کسب بینش شغلی	همکاری با دیگران	مهارت های اجتماعی
۲۳	توانایی مذاکره و قرارداد بستن با دیگران		
۲۴	توانایی سازگاری با دیگران		
۲۵	توانایی رقابت با دیگران		
۲۶	توانایی همکاری کردن با دیگران		
۲۷	توانایی تفاهم داشتن با دیگران		
۲۸	توانایی جلب رضایت دیگران		
۲۹	توانایی ایجاد انگیزه در دیگران		
۳۰	توانایی شناخت نیازهای دیگران	شناخت نیازهای دیگران	مهارت های اجتماعی
۳۱	توانایی استفاده از پایگاههای اطلاعاتی شغلی معتبر		
۳۲	توانایی نصب ویندوز	توانایی استفاده از کامپیوتر	مهارت آموزی فناوری اطلاعات و ارتباطات
۳۳	توانایی نصب نرم افزارها		
۳۴	توانایی استفاده از کامپیوتر برای آموزش		
۳۵	توانایی ساخت وبلاگ		
۳۶	توانایی استفاده از موبایل برای آموزش		
۳۷	توانایی به روز رسانی کامپیوتر		
۳۸	توانایی استفاده از نرم افزار وورد		

ادامه جدول ۲: کدگذاری ثانویه در مورد مؤلفه های الگوی مطلوب توسعه آموزش کارآفرینی از دور

مهارت آموزی فناوری اطلاعات و ارتباطات	توانایی استفاده از اینترنت	توانایی بکارگیری نرم افزارهای چند رسانه ای	۳۹		
		توانایی نصب اینترنت	۴۰		
		دانلود و آپلود فایلها	۴۱		
		توانایی به اشتراک گذاری از طریق شبکه	۴۲		
		توانایی تأمین امنیت شبکه	۴۳		
مهارت آموزی برقراری ارتباط آنلاین	توانایی استفاده از جعبه ابزارهای الکترونیکی	توانایی استفاده از چت برای آموزش	۴۴		
		توانایی استفاده از ایمیل برای آموزش	۴۵		
		توانایی بارگذاری محتواهای آموزشی	۴۶		
	توانایی برقراری ارتباط الکترونیکی	توانایی استفاده از کتابهای الکترونیکی	۴۷		
		توانایی سرچ های اینترنتی	۴۸		
		توانایی دسترسی به سطوح مختلف اطلاعات با حجم بالا در آموزش الکترونیک	۴۹		
		توانایی برقراری ارتباط همزمان	۵۰		
		توانایی برقراری ارتباط غیرهمزمان	۵۱		
		داشتن سرعت نوشتن برای پاسخگویی الکترونیکی	۵۲		
		توانایی استفاده از چندرسانه ها در یادگیری الکترونیکی	۵۳		
مهارت آموزی اجرای پروژه	مهارت نحوه طراحی پروژه	توانایی نحوه تعریف پروژه	۳۷		
		توانایی به اشتراک گذاری پروژه	۳۸		
		توانایی شبیه سازی پروژه	۳۹		
	توانایی پیاده سازی پروژه	توانایی نمایش پروژه بصورت چند بُعدی	۴۰		
		توانایی اجرا و پیاده سازی پروژه	۴۱		
		توانایی بازنگری در پروژه	۴۲		
مهارت های تفکر انتقادی	درگیر شدن در فرایندهای یادگیری	پاسخدهی به تغییرات	۴۹		
		درگیری یادگیری	۵۰		
		میل به تحقیق و مطالعه بیشتر	۵۱		
	توانایی حل مسئله	انجام فعالیت های یادگیری به شیوه اکتشافی	۵۲		
		خشنودی و رضایت از نتایج یادگیری	۵۳		
		طراحی مسئله به منظور درونی سازی یادگیری	۵۴		
		تلاش برای حل مسائل	۵۵		
		جستجوی موضوعات یادگیری در جامعه و محیط واقعی	۵۶		
		توانایی داشتن تفکر انتقادی	۵۹		
		توانایی خلق ایده	۶۰		
		توانایی بهبود ایده	۶۱		
		توانایی تغییر ایده	۶۲		
		مهارت ایجاد فرصت ها	ایجاد فرصت های آموزش کارآفرینی خارج از مکان	توانایی خودآموزی فرصت های کارآفرینی	۶۳
				افزایش فرصت های یادگیری برای افراد شاغل	۶۴
برداشتن محدودیت های زمانی و مکانی	۶۵				
فراهم سازی امکان اتصال فراگیران به مراکز یادگیری از مناطق دور و نزدیک	۶۶				
تنوع سازی شیوه آموزش کارآفرینی	افزایش پوشش آموزش کارآفرینی		۶۷		
	برگزاری آموزش کارآفرینی براساس فناوری های نوین		۶۸		
	ایجاد تسهیلات آموزشی برای افراد شاغل و پر مشغله		۶۹		
	متنوع سازی راهبردهای یادگیری کارآفرینی		۷۰		

جدول ۳. دیدگاه خبرگان در مورد مطلوبیت مؤلفه های الگوی آموزش کارآفرینی از دور

کم موافق		موافق		خیلی موافق		موارد
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۸/۶۹	۲	-	-	۹۱/۳۰	۲۱	آشنایی مشاغل مختلف
-	-	-	-	۱۰۰	۲۳	آشنایی با ابزارهای مورد نیاز برای راه اندازی شغل
۴/۳۴	۱	۸/۶۹	۲	۸۲/۶۰	۱۹	آشنایی با قوانین و مقررات کار
۸/۶۹	۲	۱۳/۰۴	۳	۷۸/۲۶	۱۸	آشنایی با شرایط احراز شغل
۱۳/۰۴	۳	-	-	۸۶/۹۵	۲۰	آشنایی با شیوه های راه اندازی شغل
۸/۶۹	۲	۸/۶۹	۲	۸۲/۶۰	۱۹	آشنایی با منابع حمایتی جهت راه اندازی شغل
-	-	-	-	۱۰۰	۲۳	آشنایی با مشاغل جدید
۱۳/۰۴	۳	۱۳/۰۴	۳	۷۳/۹۱	۱۷	آشنایی با نحوه راه اندازی شرکت های نوپا(استارتاپ ها)
-	-	-	-	۱۰۰	۲۳	آشنایی با نحوه اخذ مجوز مشاغل الکترونیکی
۴/۳۴	۱	۸/۶۹	۲	۹۱/۳۰	۲۱	آشنایی با نحوه توسعه مشاغل الکترونیک
۸/۶۹	۲	۱۷/۳۹	۴	۷۳/۹۱	۱۷	آشنایی با نحوه نیاز آفرینی به منظور ایجاد شغل جدید
۴/۳۴	۱	۱۳/۰۴	۳	۸۲/۶۰	۱۹	آشنایی با حد و مرزهای فعالیت های شغلی
۱۳/۰۴	۳	۱۷/۳۹	۴	۶۹/۵۶	۱۶	آشنایی با زبان بیزنس
-	-	۲۱/۷۳	۵	۷۸/۲۶	۱۸	توانایی خودراهبری
۴/۳۴	۱	۱۳/۰۴	۳	۸۲/۶۰	۱۹	توانایی خودکنترلی(خودتنظیمی)
-	-	۳۴/۷۸	۸	۶۵/۲۱	۱۵	داشتن اعتماد به نفس
۴/۳۴	۱	۲۱/۷۳	۵	۷۳/۹۱	۱۷	ریسک پذیری
-	-	۱۳/۰۴	۳	۸۶/۹۵	۲۰	آینده نگری
۴/۳۴	۱	۱۷/۳۹	۴	۷۸/۲۶	۱۸	توانایی برنامه ریزی
۱۷/۳۹	۴	۱۳/۰۴	۳	۶۹/۵۶	۱۶	داشتن سعه صدر و صبر برای تحقق اهداف شغلی
۱۷/۳۹	۴	۲۱/۷۳	۵	۶۰/۸۶	۱۴	داشتن روحیه کنجکاوی و پرسشگری
-	-	۱۷/۳۹	۴	۸۲/۶۰	۱۹	کسب بینش شغلی
۴/۳۴	۱	۳۰/۴۳	۷	۶۵/۲۱	۱۵	توانایی مذاکره و قرارداد بستن با دیگران
۸/۶۹	۲	۱۳/۰۴	۳	۷۸/۲۶	۱۸	توانایی سازگاری با دیگران
۱۳/۹۳	۳	۱۷/۳۹	۴	۶۹/۵۶	۱۶	توانایی رقابت با دیگران
۸/۶۹	۲	۸/۶۹	۲	۸۲/۶۰	۱۹	توانایی همکاری کردن با دیگران
۲۱/۷۳	۵	۱۳/۰۴	۳	۶۵/۲۱	۱۵	توانایی تفاهم داشتن با دیگران
۱۳/۹۳	۳	۱۷/۳۹	۴	۶۹/۵۶	۱۶	توانایی جلب رضایت دیگران
۱۳/۹۳	۳	۲۶/۰۸	۶	۶۰/۸۶	۱۴	توانایی ایجاد انگیزه در دیگران
۴/۳۴	۱	۱۷/۳۹	۴	۷۸/۲۶	۱۸	توانایی شناخت نیازهای دیگران
۴/۳۴	۱	۱۳/۰۴	۳	۸۲/۶۰	۱۹	توانایی استفاده از پایگاههای اطلاعاتی شغلی معتبر
۲۱/۷۳	۵	۸/۶۹	۲	۶۹/۵۶	۱۶	توانایی نصب ویندوز
۱۳/۹۳	۳	۲۱/۷۳	۵	۶۵/۲۱	۱۵	توانایی نصب نرم افزارها

ادامه جدول ۳. دیدگاه خبرگان در مورد مطلوبیت مؤلفه های الگوی آموزش کارآفرینی از دور

-	-	۱۳/۰۴	۳	۹۵/۸۶	۲۰	توانایی استفاده از کامپیوتر برای آموزش
۱۷/۳۹	۴	۲۶/۰۸	۶	۵۶/۵۲	۱۳	توانایی ساخت وبلاگ
۲۱/۷۳	۵	۱۷/۳۹	۴	۶۰/۸۶	۱۴	توانایی استفاده از موبایل برای آموزش
۴/۳۴	۱	۲۶/۰۸	۶	۶۹/۵۶	۱۶	توانایی به روز رسانی کامپیوتر
۱۳/۹۳	۳	۱۳/۹۳	۳	۷۳/۹۱	۱۷	توانایی استفاده از نرم افزار و ورود
۱۷/۳۹	۴	۱۷/۳۹	۴	۶۵/۲۱	۱۵	توانایی بکارگیری نرم افزارهای چند رسانه ای
-	-	۳۰/۴۳	۷	۶۹/۵۶	۱۶	توانایی نصب اینترنت
۱۳/۹۳	۳	۱۳/۹۳	۳	۷۳/۹۱	۱۷	دانلود و آپلود فایلها
۱۳/۹۳	۳	۲۱/۷۳	۵	۶۵/۲۱	۱۵	توانایی به اشتراک گذاری از طریق شبکه
۲۶/۰۸	۶	۳۴/۷۸	۸	۳۹/۱۳	۹	توانایی تأمین امنیت شبکه
-	-	۲۱/۷۳	۵	۶۹/۵۶	۱۶	توانایی استفاده از چت برای آموزش
۲۱/۷۳	۵	۱۷/۳۹	۴	۶۰/۸۶	۱۴	توانایی استفاده از ایمیل برای آموزش
-	-	۱۷/۳۹	۴	۸۲/۶۰	۱۹	توانایی بارگذاری محتواهای آموزشی
-	-	۸/۶۹	۲	۹۱/۳۰	۲۱	توانایی استفاده از کتابهای الکترونیکی
۸/۶۹	۲	۱۷/۳۹	۴	۷۳/۹۱	۱۷	توانایی سرچ های اینترنتی
۱۳/۹۳	۳	۱۳/۹۳	۵	۶۵/۲۱	۱۵	توانایی دسترسی به سطوح مختلف اطلاعات با حجم بالا در آموزش الکترونیک
۲۱/۷۳	۵	۱۷/۳۹	۴	۶۹/۸۶	۱۴	توانایی برقراری ارتباط همزمان
۸/۶۹	۲	۱۳/۹۳	۳	۷۸/۲۶	۱۸	توانایی برقراری ارتباط غیرهمزمان
۴/۳۴	۱	۱۳/۹۳	۵	۷۳/۹۱	۱۷	داشتن سرعت نوشتن برای پاسخگویی الکترونیکی
۱۷/۳۹	۴	۱۷/۳۹	۴	۶۵/۲۱	۱۵	توانایی استفاده از چندرسانه ها در یادگیری الکترونیکی
۱۳/۹۳	۳	۳۰/۴۳	۷	۵۶/۵۲	۱۳	توانایی نحوه تعریف پروژه
۱۷/۳۹	۴	۲۱/۷۴	۵	۶۰/۸۶	۱۴	توانایی به اشتراک گذاری پروژه
-	-	۳۴/۴۳	۷	۶۹/۵۶	۱۶	توانایی شبیه سازی پروژه
۲۶/۰۸	۶	۸/۶۹	۲	۶۵/۲۱	۱۵	توانایی نمایش پروژه بصورت چند بُعدی
-	-	۲۶/۰۸	۶	۷۳/۹۱	۱۷	توانایی اجرا و پیاده سازی پروژه
-	-	۸/۶۹	۲	۹۱/۳۰	۲۱	توانایی بازنگری در پروژه
-	-	۱۷/۳۹	۴	۸۲/۶۰	۱۹	پاسخدهی به تغییرات
-	-	۳۴/۴۳	۷	۶۹/۵۶	۱۶	درگیری یادگیری
۸/۶۹	۲	۱۷/۳۹	۴	۶۵/۲۱	۱۵	میل به تحقیق و مطالعه بیشتر
-	-	۱۷/۳۹	۴	۸۲/۶۰	۱۹	انجام فعالیت های یادگیری به شیوه اکتشافی
۸/۶۹	۲	۲۱/۷۴	۵	۶۹/۵۶	۱۶	خشنودی و رضایت از نتایج یادگیری
-	-	۲۶/۰۸	۶	۷۳/۹۱	۱۷	طراحی مسئله به منظور درونی سازی یادگیری
۴/۳۴	۱	۱۷/۳۹	۴	۷۸/۲۶	۱۸	تلاش برای حل مسائل
-	-	۱۷/۳۹	۴	۸۲/۶۰	۱۹	جستجوی موضوعات یادگیری در جامعه و محیط واقعی

ادامه جدول ۳. دیدگاه خبرگان در مورد مطلوبیت مؤلفه های الگوی آموزش کارآفرینی از دور

-	-	۱۳/۰۴	۳	۸۶/۹۵	۲۰	توانایی داشتن تفکر انتقادی
-	-	۲۶/۰۸	۶	۷۳/۹۱	۱۷	توانایی خلق ایده
۴/۳۴	۱	۱۳/۰۴	۳	۸۲/۶۰	۱۹	توانایی بهبود ایده
-	-	۲۱/۷۴	۵	۷۸/۲۶	۱۸	توانایی تغییر ایده
-	-	۸/۶۹	۲	۹۱/۳۰	۲۱	توانایی خودآموزی فرصت های کارآفرینی

جدول ۴: روابط بین متغیرهای پژوهش در مدل معادلات ساختاری

نتیجه	T	خطا	ضریب تأثیر	روابط بین متغیرها
+	۲۹/۰۷	۰/۱۰۵	۰/۲۱۱	مهارت آموزی کسب و کار ← آموزش کارآفرینی از دور
+	۳۲/۲۵	۰/۰۸۳	۰/۲۴۶	مهارتهای فردی ← آموزش کارآفرینی از دور
+	۲۴/۴۸	۰/۱۴۶	۰/۲۱۴	مهارتهای اجتماعی ← آموزش کارآفرینی از دور
+	۱۹/۳۷	۰/۱۱۰	۰/۲۹۰	مهارت آموزی فناوری اطلاعات و ارتباطات ← آموزش کارآفرینی از دور
+	۲۶/۸۰	۰/۰۵۹	۰/۲۷۸	مهارت آموزی برقراری ارتباط ← آموزش کارآفرینی از دور
+	۲۲/۳۱	۰/۰۶۵	۰/۲۸۲	مهارت آموزی اجرای پروژه ← آموزش کارآفرینی از دور
+	۲۱/۱۷	۰/۰۷۹	۰/۲۴۳	مهارت تفکر انتقادی ← آموزش کارآفرینی از دور
+	۳۴/۲۳	۰/۱۱۳	۰/۲۷۵	مهارت آموزش کارآفرینی از دور ← آموزش کارآفرینی از دور

جدول ۵. برازندگی الگوی آموزش کارآفرینی از دور

نتیجه	برآورد	شاخص های برازندگی
تأیید	۰/۹۵	شاخص نیکویی برازش (GFI)
تأیید	۰/۹۰	شاخص تعدیل شده نیکویی برازش (AGFI)
تأیید	۰/۰۴۳۲	ریشه استاندارد شده میانگین مجذور باقی مانده ها (RMSEA)
تأیید	۲۴۵/۳۶	مجذور کار ()
تأیید	۹۳	درجه آزادی (df)

مطلوبی برخوردار بوده است.

بحث و نتیجه گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان داد، یکی از ابعاد الگوی آموزش کارآفرینی از دور، مهارت آموزی کسب و کار است. نتایج تحقیق با مطالعات [۲۶؛ ۳۲] همخوانی دارد. مطالعات آنها نشان داد، نشان داد که دانشجویانی که از آموزش کارآفرینی از دور استفاده کرده بودند، بیشتر از سایر دانشجویان در کسب و کار موفق بودند. این دسته

اثر تقویت مهارت آموزی اجرای پروژه بر آموزش کارآفرینی از دور برابر با (۰/۲۷۸)، اثر تقویت مهارت تفکر انتقادی بر آموزش کارآفرینی از دور برابر (۰/۲۴۳) و اثر تقویت مهارت ایجاد فرصت ها بر آموزش کارآفرینی از دور برابر با (۰/۲۷۵) بوده که در سطح $P < ۰/۰۵$ معنادار بوده است.

بر اساس یافته های جدول ۴. $RMSEA = ۰/۰۴۳۲$ ، $GFI = ۰/۹۵$ ، $AGFI = ۰/۹۰$ ، $Pvalue = ۰/۰۵۳۰$ ، $df = ۹۲$ ، $R^2 = ۲۴۵/۳۶$ بوده و بیانگر این است که مدل مورد مطالعه از برازش نسبتاً

از دانشجویان با بهره مندی آموزش از دور از ذهنیتی برخوردار می شوند که در راه اندازی کسب و کار مؤثر عمل می کنند. لذا آنچه به نظر می رسد که در آموزش کارآفرینی از دور باید مد نظر قرار گیرد، آموزش بزنس پلان یا به عبارتی آموزش طرح کسب و کار در زمینه های مورد علاقه ای است که در رابطه با آنها از دانشی برخوردارند.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد، یکی از ابعاد الگوی آموزش کارآفرینی از دور، آموزش مهارت فردی است. نتایج تحقیق با مطالعات [۲۰-۳۶-۱۸-۳۵-۷-۲۹-۴۹-۲۷] همخوانی دارد. مطالعات آنها نشان داد، آموزش کارآفرینی تأثیر قابل توجهی بر ارتقای قابلیت های فردی آنها دارد. بی تردید تقویت مهارت های فردی در آموزش از دور تأثیر به سزایی در بهبود توانایی کارآفرینی افراد دارد. آموزش مبتنی بر محفوظات گرچه سطح اطلاعات دانشجویان را افزایش می دهد و تغییرات مشهودی در رفتار آنها ایجاد نمی کند لذا از طریق آموزش از دور باید تلاش شود که تغییرات قابل ملاحظه ای در سطح توانایی های دانشجویان فراهم شود و در واقع مهارت های آن را گسترش داد. از اینرو باید دانشجویان را با فرایندهای برنامه ریزی برای استفاده از توانایی بالقوه ای کار دارند، آشنا کرد. نتایج تحقیق حاضر نشان داد، یکی از ابعاد الگوی آموزش کارآفرینی از دور، آموزش مهارت اجتماعی است. نتایج تحقیق با مطالعات [۳۹-۴۷-۹] همخوانی دارد. مطالعات آنها نشان داد، هوش و توانایی های اجتماعی افراد با کارآفرینی آنها در رابطه است. مهارت های کارآفرینی با وجودی که در صورت ظاهریک امری مستقل فرض می شود، اما در ذات خود به برخی از ویژگی ها و خصایص افراد از جمله مهارت های اجتماعی آنها وابسته است. افرادی که از مهارت های اجتماعی قوی تری برخوردارند بهتر می توانند کارآفرینی داشته باشند. از اینرو در آموزش کارآفرینی از دور باید تقویت مهارت های اجتماعی دانشجویان بطور جدی مد نظر قرار گیرد. از جمله مهارت های اجتماعی همکاری داشتن با دیگران و نیز شناسایی نیازهای آنهاست. بسیاری از افراد روحیه همکاری با دیگران را نداشته و لذا بیشتر فردی کار می کنند و از اینرو موفقیت کمتری نسبت به افرادی که گروهی و مشارکتی کار می کنند، دارند. در صورتی که در آموزش کارآفرینی از دور، سازو کارهای همکاری

و الگوهای گروهی کار کردن را به دانشجویان یاد دهند، توانایی کارآفرینی در آنها افزایش می یابد. نتایج تحقیق حاضر نشان داد، یکی از ابعاد الگوی آموزش کارآفرینی از دور، مهارت آموزی اجرای پروژه است. نتایج تحقیق با مطالعات [۲۲-۳۷-۴۴] همخوانی دارد. مطالعات آنها نشان داد، بین توانایی اجرای پروژه و کارآفرینی رابطه معناداری وجود دارد. آموزش کارآفرینی مادامی برای دانشجویان اثربخشی و کارآمدی دارد که از طریق آن توانایی اجرای پروژه و مدیریت آن را فرا گیرند. افرادی که این توانایی در آنها پدیدار می شود، افرادی هستند که ذهنیت کارآفرینی و اشتغال زایی را در گستره ای از جامعه محیط زندگی خود دارا هستند. بدون توانایی مدیریت اجرای پروژه به دشواری افراد می توانند کارآفرین شوند و در موقعیت های مختلف درگیری فعالیت های صنعتی، تولیدی و خدماتی شوند. نتایج تحقیق حاضر نشان داد، یکی از ابعاد الگوی آموزش کارآفرینی از دور، مهارت آموزی فناوری اطلاعات و ارتباطات است. نتایج تحقیق با مطالعات [۲۵-۱۵-۲۱] همخوانی دارد. مطالعات آنها نشان داد، فرایند آموزش و یادگیری از راه دور با استفاده از فناوری های اطلاعات و ارتباطات راهبردی مؤثر برای غنی سازی ذهنی دانشجویان برای تفکر بیشتر در مورد سرنخ های ایجاد اشتغال و کارآفرینی است. درگیری بیشتر دانشجویان با فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب می شود تا بیشتر با فضای مجازی و ساز و کارهایی که با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات می توان بدست گرفت، آشنا شوند. نتایج تحقیق حاضر نشان داد، یکی از ابعاد الگوی آموزش کارآفرینی از دور، مهارت آموزی برقراری ارتباط آنلاین است. نتایج تحقیق با مطالعات [۴۵-۴۹-۴۶] همسان است. مطالعات آنها بیانگر آن است که استفاده از ارتباطات الکترونیکی با توسعه کارآفرینی در رابطه است. لذا آموزش کارآفرینی از دور باید بر اساس تقویت توانایی دانشجویان در خصوص استفاده از فناوری ارتباطات برای برقراری ارتباطات جهت راه اندازی کسب و کار و ارتباط برقرار کردن با صاحبان صنایع و مشاغل صورت پذیرد. توسعه ارتباطات الکترونیکی با هدف کارآفرینی مستلزم آشنایی با سایت ها و شبکه های اجتماعی کسب و کار است که در آموزش کارآفرینی از دور باید به آنها توجه شود و کلیه سایت هایی که می توانند

پیشنهاد می‌گردد که با توجه به اینکه آموزش کارآفرینی از دور با آموزش نوآوری برای ایجاد فرصت‌های کسب و کار و فعالیت‌های شغلی در رابطه است، آموزش کارآفرینی از دور باید بر اساس پرورش ذهنیت دانشجویان در خصوص بهره‌گیری از فرصت‌ها یا ایجاد فرصت‌ها صورت پذیرد. برای تحقق کارآفرینی باید که فرد بتواند از فرصت‌های موجود استفاده کرده و با از ظرفیت‌هایی که در دسترس قرار دارد، فرصت آفرینی نماید. لذا توانایی ایجاد فرصت یکی از موضوعات مهمی است که در آموزش کارآفرینی از دور باید لحاظ شود گرچه آموزش از دور به خودی خود نوعی ایجاد فرصت برای آن دسته از افرادی است که امکان شرکت در کلاس‌های حضوری را بنابه دلایل مختلف ندارند. از محدودیت‌های این پژوهش آشنا نبودن و اطلاعات ناکافی بعضی از اساتید در خصوص کارآفرینی و آموزش از دور بود و در این خصوص پیشنهاد می‌گردد که زمینه اطلاع‌رسانی آموزش کارآفرینی از دور در دانشگاه‌ها فراهم گردد.

زمینه‌های کسب و کار را فراهم کنند، باید به برای دانشجویان معرفی شوند. نیز نحوه استفاده از فضای مجازی برای ورود به امور کارآفرینی و استراتژی‌هایی که بر آنها مترتب است باید آموزش داده شوند. نتایج تحقیق حاضر نشان داد، یکی از ابعاد الگوی آموزش کارآفرینی از دور، آموزش مهارت تفکر انتقادی است. نتایج تحقیق با مطالعات (۴۱؛ ۴۰؛ ۴۲) همسان است. مطالعات آنها بیانگر آن است که آموزش تفکر انتقادی باید مبتنی بر پرورش تفکر انتقادی صورت پذیرد. در چنین حالتی قدرت تجزیه و تحلیل آنها در رابطه با مسائل و مشکلات مشاغل و کسب و کارهای موجود تقویت شده و تلاش می‌کنند که خلاء و نقصان‌های کسب و کارهای در جامعه را بهبود بخشند و از اینرو خدمات بهتر و بیشتری به جامعه عرضه نمایند. بنابراین روحیه کارآفرینی در آنها گسترش می‌یابد. براساس نتایج تحقیق حاضر، یکی از ابعاد الگوی آموزش کارآفرینی از دور، آموزش مهارت ایجاد فرصت است. نتایج تحقیق با مطالعات [۳۲-۳۷-۳۸] همسان است.

References

- Izquierdo E, Deschoolmeester D. (2010). [What Entrepreneurial Competencies Should be Emphasized in Entrepreneurship and Innovation Education at the Undergraduate Level? In: A. Fayolle (Ed.)]. Handbook of Research in Entrepreneurship Education, Vol. 3. Cheltenham: Elgar. (2010).
- Fisher S, Graham M., & Compeau, M. [Starting from scratch: Understanding the learning outcomes of undergraduate entrepreneurship education]. In R. T. Harrison & C. Leitch (Eds.), Entrepreneurial learning: Conceptual frameworks and applications (314-340), Routledge studies in entrepreneurship. London, New York: Routledge. 2008.
- Plewa C.] Differences in Perceived Benefits from University-Industry Relationships]. ANZMAC 2005 Conference: Business Interaction, Relationships and Networks University of Adelaide. 2005.
- Gibb A.[Do we really teach small business the way we should]. In Journal of Small Business and Entrepreneurship. Vol.11. No.2. January/March 1994. pp 11-28. (1994).
- Abdul Wahabi, Marzieh; Romans; Younes; Zarif, Sakineh. [Studying the Basic Skills of Students in the Age of Globalization]. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, No. 70, Winter.1392; pp. 74-51.
- Mehrpooya Abbas.] Open and distant education, Islamic Azad University of Hamedan]. 1384.
- Bernice Kotey, Phil Anderson.[Performance of distance learning students in a small business management course], Education + Training, Vol. 48 Iss: 8/9. 2006 . pp.642 – 653. DOIhttp://dx.doi.org/10.1108/00400910610710065.
- Rahma Akhter , Farhana Rahman Sumi . [Socio-Culture influence Factors Influencing Entrepreneurial Activities :A Study on Bangladesh]. IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM), Volume 16, Issue 9. Ver. II .Sep. 2014; PP 01-10.
- Adeleke A, Oyenuga O, Ogundele OJ.K.[Business Policy and Strategy. Mushin, Lagos].Concept Publications Limited. 2003.
- Thurik R, Dejardin M. [Entrepreneurship and culture, in: E.Masurel and M. van Gelderen, eds]. Entrepreneurship in Context, London.2011.
- Block Z, Stumpf S .] Entrepreneurship Education Research: Experience and Challenge in The State of the Art of Entrepreneurship]. ed. Sexton, D. L and Kasarda, J.D, Boston MA: PWS-Kent.1992.
- Kuratko D.F, Hodgetts R.N.] Entrepreneurship: A Contemporary Approach]. Orlando, U.S.A.: The Dryden Press, Harcourt Brace College Publisher.1998.
- Scott A. J, Denslow D ,Janssen F, Knyphausen D. Z.] Teaching international entrepreneurship through student exchange: Observations, obstacles and recommendations]. Journal of Entrepreneurship Education, annual, onlin format.2008; 11(5), 1-14.

14. Carmine Bianchi, Enzo Bivona, Franco Landriscina. [Promoting Entrepreneurship Through Open-distance-Learning Management Flight Simulators]. 18th ISCD, Bergen 6-10 August. 2000. <http://www.systemdynamics.org/conferences/2000>.
15. Najafi Hazhjaribi, Habibollah, Kupayee, Shirzad .] Designing a Remote Management Education Model for Iran's Higher Education System]. Two Journal of Planning Curriculum in Higher Education, Vol. 8, No. 15, Spring and Summer. 1396; pp. 60-60. 35
16. Javadi Bora, Mohammad Ali, Najafi, Hussein, Sarmadi Mohammad Reza; Noorozzadeh, Reza] Identifying the Influential Factors on the Adoption of Distance Education Technologies among the Students of Payame Noor University]. Journal of Information Technology in Science & Technology Educational, Third Year, No. 3, Spring. 2013; pp. 55.
17. Mardanshahi, Mohammad Mahdi .] The Entrepreneurship Entrepreneurship and Features]. First Edition, Sari, Awa Masih Publishing. 1393.
18. Mohseni Adel, Mousavi Seyyed Hossein, Jamali Mohammad .] The Role of Entrepreneurship Training in Entrepreneurial Attitudes and Students' Self-efficacy]. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, No. 69. 1392; pp. 80-63.
19. Javadi Bora, Mohammad Ali, Najafi Hussein, Farajollahi Mehran .] Factors Affecting the Quality of Distance Education].(Case Study: Postgraduate Education Center, Payam Noor University of Tehran), Journal of Electronic Learning (MEDIA). 1392; 4 (2)
20. Barani Shahrzad, Zarafshani Kiyomars, Delo Moisan, Sohrab Hosseini Lorgani, Seyyedeh Maryam .] The Effect of Entrepreneurship Education on the Creativity Behavior of Payame Noor-Kermanshah University Students; Structural Equation Modeling Approach]. Quarterly Journal of Research and Programming in Higher Education. No. 57. 2010; Pp. 105-85.
21. Zarif Industries, Nahid; Farajollahi, Mehran.] Presentation of a Conceptual Model for Distance Learning in Higher Education]. Two-Phrasebook of the Iranian Higher Education Association, Year 4, No. 1, Autumn and Winter. 1390; pp. 160-129.
22. Salehi Omran, Ibrahim, Rostami, Farkhandeh .] Examining the Impact of Academic Education on Student Entrepreneurship Characteristics]. Two Study and Management Planning Schedules in Educational Systems, Issue 1, Volume. 2009; pp. 34-22.
23. Farajollahi Mehran et al.] Studying the need education of a system of education from Payame Noor University in line with the same educational opportunities from the viewpoint of faculty members and students]. Quarterly Journal of Educational Thoughts, Vol. 5, No. 3. 2009 ; pp. 187-145.
24. Saeedi Mehrabad, Mohammad Mahdi .] The Effect of Entrepreneurship Training on the Development of Entrepreneurial Behaviors]. Entrepreneurship Development, Year 1, No. 2.. 2008.
25. Ssrkaranani M, R, Moghadam A.] Network-based learning and innovation in distance learning]. Quarterly Journal of Educational Innovations, spring, Vol. 2, No. 3. 2003 ;Pages 108-77.
26. Elaine Allen, Jeff Seaman. [Digital Learning Compass], Distance Education Enrollment Report. 2017.
27. Dwivedi A.K. [Distance and Online Entrepreneurship Education in India]. June, Yojana 61(6). 2017; 46-50
28. Makeni (Sierra Leone) .] Global MBA in Impact Entrepreneurship]. September 2. 2016; pp. 1-20.
29. Goddard A, Wood C. [From passive to active learning: a case study using a modified team-based learning approach]. Employment Relations Record 14(1). 2014; 26-39.
30. Kauffman Foundation .] Young high-tech firms outpace private sector job creation]. Ewing Marion Kauffman Foundation, News Release, 14 August. Available at: <http://www.kauffman.org/newsroom/2013/08/young-hightech-firms-outpace-private-sector-job-creation> (accessed 28 October .2013.
31. Okunuga A.O, Akintayo M.O, Kester K O.] Effects of Distance Education on the Businesses of Entrepreneurial Students of the Distance Learning Institute]. University of Lagos Journal of Economics and Sustainable Development, Vol. 4, No. 9, 2013.
32. Ries E. [The Lean Startup: How Today's Entrepreneurs Use Continuous Innovation to Create Radically Successful Businesses. London]. Crown Business. 2011.
33. Turker D, Selcuk S.] Which Factors Affect Entrepreneurial Intention of University ,Students?]. Journal of European Industrial Training .-33(2):142159. 2009.
34. Hassan Moradi, Narges. [University of Applied Sciences, Approach to University Management], Proceedings of the Conference on Higher Education and the Sustainable Institute, Development of Research and Planning for Higher Education, Vol. 2; 1383.
35. Howard, S. (2004). "Developing Entrepreneurial Potential In Youth :The effects of Entrepreneurial Education and Venture Creation", University of South Florida Repot, PP. 3-17.
36. Hejazi Sayed Reza, Hosseini Moghaddam, Seyyed Mohammad Reza (1392). The Effect of Entrepreneurship Education on Job Creativity and Quality of Life in the Resident Graduates of Rasht, Social, Economic, Scientific and Cultural Monthly Work and Society - number 165 - Bahman Moon; 1392. pp. 77-70
37. Jones C, English J .] A Contemporary approach to

- entrepreneurship education , education & training[, 46, p 416. Kelly, Smith. "Supporting e learning in enterprise: the TE3 project", Education Training, Vol. 49 Iss: 8/9;2007. pp.656 – 671.
38. Hatten T. [Small business: Entrepreneurship and beyond]. Upper Saddle River, NJ, Prentice Hall.1997.
- 39.. Aqa Ahmadi, Ghorbanali Halimi, Saboor, Kayedali Leyla .] The Relationship of Social Intelligence with Student Entrepreneurship Skills at Chalous Azad University[, National Conference on Entrepreneurship and Knowledge Based Business Management.2012.
- 40.. Azizi S, M Zare H, Almasi H . [The Relationship between Critical Thinking and the Direction of Progression with Student Entrepreneurship Characteristics[, Iranian Journal of Medical Education, 16 (24).1395; pp. 208-200.
41. Bahrekani S, Bakhtiyarpour S. The Study of the Relationship between Critical Thinking and Entrepreneurship among Senior Students of Technical Engineering, Islamic Azad University, Mashhad Branch, 2014 academic year. The first scientific conference on education and psychology of social and cultural damage in Iran.1393.
42. Javaheri Fatemeh, Judiciary Server.] Women Entrepreneurship: The Impact of Gender Inequality on Women's Entrepreneurship in Iran[, Journal of Sociological Studies of Iran, Volume 5, Issue 2;2004. Pages 178-161.
43. Civera Miguel, Gessler Michael.[Entrepreneurship Education and Project Management: Convergence of two Concepts]. Institut Technik und Bildung (ITB), University Bremen, October .2014.
44. Fonrouge Cecile , Bredillet Christophe .[Entrepreneurship and project management relationships[, International Journal of Managing Projects in Business · April 2018 . DOI: 10.1108/ijmpb-01-2018.
45. Kamaliyan Amin Reza; Fazel Amir .] Investigating the Relationship between Emotional Intelligence and Students' Entrepreneurship [, Journal of Entrepreneurship Development, Third Year, No. 11.2010
46. Stefan. Prljic, Miloš Vučeković, Slađana. Vujičić.] The Importance of Information and Communication Technologies in the Development of Women Entrepreneurship[, Journal of Women's Entrepreneurship and Education (2015, No. 3-4, 65-76).2015.
47. Kakapoor Saba, Khanifar Hossein .] The Relationship between Social Entrepreneurship Skills and Organizational Entrepreneurship in Knowledge Based Organizations in Tehran[, The Entrepreneurship Development Quarterly, Volume 7, Issue 2, Successive No. 24, Summer, pp. 367-349. 1393.
48. Ugochukwu C.O., Elom E N, Ituma A., Opara P.N., Ukwa N.J., Inyiagu E.E., & Ndem, J.] Influence of Entrepreneurship Education on Students Attaining Business Development Awareness and Skills Acquisition in Nigeria]. Journal of Research & Method in Education. 4(3):37-44.2014.
49. Mohammadi Chamanari, Hossein, Karamipour, Mojtaba, Nemati, Mohammad Ali .] Relationship between Communication Skills and Entrepreneurial Skills among Allameh Tabataba'i University and Kharazmi] , Quarterly Journal of Research in Educational Systems, Vol. 9, No. 31.1394; Pages 320-285.